

І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШВІДЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНКОМ: HENDERSON 5-8740
— Тел. з Нью Йорку: —
BARDY 7-4125
УНКОМ: BARDY 7-5337

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 20-го січня 1965
В АМЕРИЦІ

В СЕРЕДУ 20-го СІЧНЯ В СТОЛОШ ЗДА ВІДБУВАЄТЬСЯ ІНАВГУРАЦІЯ президента Ліндона Б. Джансона на першу повну чотирирічну каденцію. 36-й президент ЗДА складе присягу на руки головного судді Найвищого Суду ЗДА Ерла Воррена, а віце-президент Гюберт Г. Гомфрі присягати має перед спікером Палати Репрезентантів Джаном МекКоркем. Інавгураційні паради, прийняття й балі почалися ще у вівторок 18-го січня і продовжуються в середу. Президент виголосить інавгураційну промову, яка має бути коротка.

19-го СІЧНЯ ВІДБУЛАСЯ УСПІШНА ПРОБА В РАМАХ проекту Джемінай, коли Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація випустила за допомогою ракети Титан II з летунської бази Кейп Кеннеді на Флориді кабіну, що пролетіла 2127 миль і впадала на океані, де на неї чекали гелікоптери й літаки, які її вивели з води. Ця кабіна була без астронавтів, але на весні цього року має відбутися випуск подібної кабіни з двома астронавтами.

Д-Р ДЖЕМП Б. КОНЕНТ ХВАЛИТЬ СЕРЕДНІ АМЕРИКАНСЬКІ ШКОЛИ (гай скули) за те, що вони є призначені для всіх дітей, а не тільки для тих вивчених, які мають студіювати в університетах і коледжах, як це є в Європі, де для майбутніх студентів академічних шкіл є призначені окремі середні школи, а загальні учнів кінчає загальною освітньою школою. В Європі майбутні студенти університетів вже від 11-го року життя навчаються в гімназіях, а в Америці ці всі учні кінчають ті самі початкові й середні школи, а після того всі мають право вступати до університетів або коледжів, або навчатися якогось фаху чи починати зарібкову працю. Д-р Конент є виховним доглядником в Західному Берліні. Він промовляв в Мамлі на Флориді на конвенції Крайового Т-ва Вчителів Середніх Шкіл.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ІНТЕЛЕКТУАЛІСТИ ВИСОЛІЛИ ЗВІТ до всіх членів Республіканського Крайового Комітету, домагаючись, щоб той Комітет на своїх зборах в Шікаго різко відсепарував Республіканську партію від таких скрайніх елементів, як Т-во ім. Джана Бірча та інші групи, які виступали чи виступають проти призначення рівних прав негрівському населенню. Ці інтелектуалісти — це випускники Гарвардського університету, Массачусетського Технологічного Інституту та інших сусідніх коледжів. Вони пропонують, щоб Республіканський Комітет переперев негрівського провідника д-ра Мартіна Лютера Кінга та щоб заявив, що Республіканська партія підтримує закон про охорону громадянських прав і в майбутньому підтримуватиме нові заходи в цій справі.

МАЛЕ ЧИСЛО ЗАНЕДУЖАНЬ НА ІНФЛЮЕНЦІЮ цієї зими називає д-р Брюс Далл із Уряду для поборювання заразливих недуг "тишею перед бурєю", бо найбільшій зими пережити неможливо інфлюенцію. Востаннє інфлюенція була на весні 1963-го року, і її сподіваються вже востаннє цього року. Фахівці думають над тим, щоб випродкувати нову вакцину проти флю, бо вакцина, випродкувана з вірусів давньої інфлюенції, вже не має такої сили, щоб імунізувати нащеплених проти зараження. Але і цього року треба бути обережним, бо найнебезпечніший час для зараження з відіння січня до половини березня. Флю типу "А" вибухав щодня - три роки, а інфлюенца типу "Б" — появляється ще 5 до 8 років.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ТОМАС ДЖ. ДАДІ ІЗ КОННЕКТИКАТ, висів законопроект, згідно з яким треба гостріше карати тих всіх, які ведуть чорну торгівлю немовлятами. Сен-Даді виголосив в Сенаті промову проти тих практик, які відбуваються часто, коли пропадає новонароджені немовлята тим особам, які дають найвищу ціну матері. Цей законопроект звернений проти лікарів, адвокатів та посередників в торгівлі дітьми. Внесення законопроект передбачає кару торми до п'ятих років та грошову кару до \$10 000 для всіх тих, які користаються із того, коли адоптується дитину. Подібний законопроект був схвалений в Сенаті 1964-го року, але Палата Репрезентантів його не схвалила.

У СВІТІ

У СТАНІ НЕДУЖИ ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛА НЕМАЄ ЗМІН. Його особистий лікар і приятель, 82-літній лорд Морен заявив, що організм Черчилла настільки тугий, що теперішній стан може потривати дні або тижні. Черчилл — стверджує англійська преса — був своє життя бойовиком і він таким залишився і на своїй смертній постелі, борючись всіма рештками своїх сил за життя.

КОМУНІСТИЧНІ ГОЛОВИ А ССР і його сателітних держав, члени так званого Варшавського пакту, які тепер нараджаються у Варшаві, перевели у вівторок 19 січня 8-годинне засідання, після якого відбувся в Бельведерському палаці бенкет. Президент комуністичної Польщі Едвард Ожхоб підніс тост за успіх варшавських нарад. Головою їх темою — твердять кореспонденти з Варшави — загроз, що Західна Німеччина дістане доступ до атомової зброї. Друга тема: взаємини з Комуністичним Китаєм.

У ПАРИЖІ розпочалися наради між західно-німецьким канцлером Людвігом Ергардом і президентом де Голлем. Вони ведуться в містечку Рамбуйє, де живе де Голль. Паралельно міністри закордонних справ обох держав, Моріс Куа де Мурвіль і д-р Густав Шредер нараджувалися у Парижі. Наприкінці має відбутися пленарна конференція. Головна тема нарад — єдність Західної Європи.

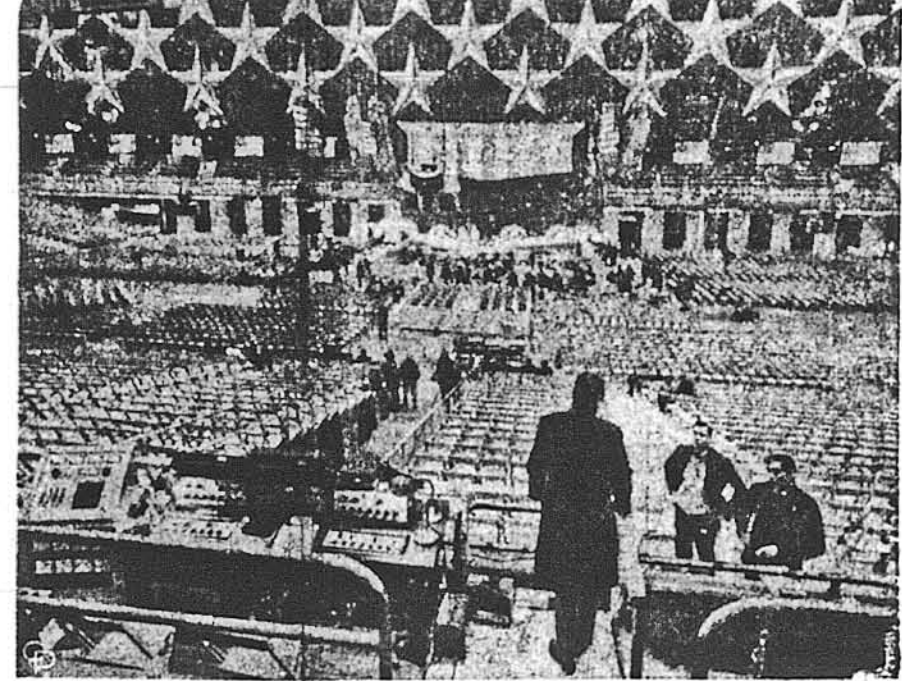
ЮГОСЛАВСЬКИЙ ТІТО, єгипетський Гамаль Абдель Насер і цейлонський прем'єр Сірімаво Бандаранайке зустрілися спільним листом до індонезійського президента Сукарно, щоб той перевіряв своє рішення і не відкидавав Індонезію з Об'єднаних Націй. Рішення Сукарно щодо виступу Індонезії з ООН не знайшло прихильного відгуку ні в одній іншій країні — поза тими комуністичними країнами, які йдуть за Пейпінгом.

ПІСЛЯ ПІДЗЕМНОГО АТОМОВОГО ВИБУХУ В ССР виявлено поза кордонами СРСР радіоактивний елемент. Атомовий довір, підписаний два роки тому у Москві, обмежував ядерні експерименти виключно під землею, тому, щоб внаслідок виниклих загроз радіації. Тому тепер СРСРський Союз порушує той атомовий довір.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЛЕТУНСТВО у Південному В'єтнамі втратило від 1 січня 1962 року до 30 листопада 1964 28 гелікоптерів, здібальших збитих комуністичними протилетунським вогнем. Американські військові чиновники називають це малими втратами, зважаючи на те, що в тому числі американських гелікоптерів перевели в тій країні коло пів мільйона легіт в воєнних місіях.

ІНАВГУРАЦІЙНИМИ ВРОЧИСТОСТЯМИ ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОЧИНАЄ СВОЮ ЧОТИРИРІЧНУ КАДЕНЦІЮ

Вашингтон. — Інавгураційна церемонія почнеться 20 січня на площі перед Капітолом і вона буде великим контрастом до 22-го листопада 1963-го року, коли то теперішній Президент, а тодішній Віце-президент Ліндон Б. Джансон вперше складав присягу як президент ЗДА. ЗДА були 14 місяців без законного віце-президента і 20-го січня ця країна дістане нового віце-президента в особі Гюберта Горашіа Гомфрі. Після інавгурації Президент очолюватиме паради, які відбуватимуться по Пенсильванській Евно. Він поїде в авті, яке є забезпечене проти куль, аж до Білого Дому. Під час цієї інавгурації заряджені з найгостріші засоби безпеки для особи През. Джансона і на площі перед Капітолом, і перед Білим Домом, де Президент відбиратиме паради, він буде в скляних буйках, які є забезпечені проти куль. 5000 поліційних агентів, поліції і воїнів Крайової Гардії дбають про безпеку Президента. У всіх будинках при тих вулицях, кудя йтиме парадний похід, всі вікна мусять бути закриті, — такий наказ видала Секретна Служба. Хоч медуга Вистоя Чарчилла кинула легку тінь на паради у Вашингтоні, то з урядових кол заявили, що програма інавгураційних вчорчностей не була б змінена тоді, коли б помер славний англійський державний муж, який є почесним громадянином ЗДА. Вже у вівторок 19-го січня почалися прийняття й балі у зв'язку з інавгурацією. Президент із дружиною і доньками був на прийнятті в пошану губернаторів, де старався з кожним звітати вітальні слова. Президент був також із

Велика зала Арморі Крайової Гардії у Вашингтоні, приготувана до урочистостей інавгурації президента Ліндона Б. Джансона та віце-президента Гюберта Гомфрі. В цій же залі відбувався величавий бенкет, влаштований Комітетом Пам'ятника Шевченкові дня 27-го червня 1964 року, після урочистостей відкриття цього пам'ятника.

дружиною на Інавгураційному Концерті в Констітюзен Голл. Він відвідав також те прийняття, яке було влаштоване в пошану тих чоловіків і жінок, які були відзначені Президентською Медаллю. 56-річний Президент присягати має, поклавши свою руку на родинну Біблію. Після присяги він почне виконувати ту найважливішу працю в цій країні, до якої він готувався і мріяв впродовж 30 років своєї праці в Конгресі ЗДА. Цього інавгурація має бути найкращою в історії ЗДА і має коштувати 2 мільйони доларів.

Програма інавгурації президента Джансона

Вашингтон. — Вже у вівторок 19 січня відбувалися численні прийняття у зв'язку з інавгурацією през і д е н т а Джансона. Прийняття були для членів Демократичного Крайового Комітету, для демократичних губернаторів і в Молодих Демократів та в пошану віце-президента Гюберта Г. Гомфрі і його дружини. В Констітюзійній галі відбувся Інавгураційний концерт. На середу, 20-го січня, запланована така програма: год 11:30 перед пол.: офіційна інавгураційна церемонія в Капітолі; оркестра Корпусу морської піхоти — в'язанка композицій; інновація римокатолицького Єпископа Роберта Е. Лусі з Сан Антоніо, Тексас; сольо панни Леонтини Прайс; молитва рабін Гаймана Юді Шахтєла з Гозтону, Тексас; віце-президент Гюберт Г. Гомфрі складає присягу на руки спікера Палати Репрезентантів — Джана МекКоркеа; священник Нешенел Сіті Крішніс Чирч о. Джордж Дейвіс виголошує молитву; головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен відібрає присягу від президента Джансона; президент Джансон виголошує інавгураційну промову; хор Мормонської Церкви співає: Архиспископ Грецької Церкви в Північній

Південній Америці виголошує молитву; Ця вся програма має тривати одну годину. О год. 12:30 полуденок для Президента і Віце-президента в залі Найвищого Суду на Капітолі; о год. 1:30 інавгураційна парада Пенсильванської Авеню до Білого Дому. О год. 7-й ввечері для членів Кабінету влаштоване прийняття Громадянського Комітету для вибору Джансона Гомфрі в Інтернешенел Інн. О год. 9-й ввечері інавгураційні балі в Нешенел Гард Арморі, готелях Мейфлавер, Шорге, Шертон - Парк і Статлер-Гілтон.

ТРУМАН НЕ БУДЕ НА ІНАВГУРАЦІЮ

Вашингтон. — Колишній президент Гаррі С. Труман телефонував президенту о в і Джансонові, що не зможе приїхати на інавгурацію 20-го січня, бо стан його здоров'я на це не дозволяє. Труман заступатиме його донька Маргарита і зять редактор "Нью Йорк Таймса" Кліфтон Деніел, який буде в Блер Гавзі зі своїми двома дітьми. 80-річний Труман прийняв був за прошення, а колишній президент Айзенгавер і пані Джан Ф. Кеннеді висловили жаль, що не можуть приїхати на інавгурацію.

У Нью Йорку відбулась Конвенція Американських Приятелів АБН

Нью Йорк. — 16-го січня тут, у готелі Комодор, відбулась Конвенція Американських Приятелів Антибольшевицького Блоку Народів, з участю представників національних груп — від Білоруси, Болгарії, Козаків, Угорщини, Словаччини, України і Хорватії. Докладний звіт про активну працю АПАБН зробив голова Екзекутиви АПАБН І. Біліньський, про діяльність Секретаріату звітував ген. секретар Чарльз Андреас-кіс, угорець; про діяльність Відділу АПАБН у Шікаго доповідала п-ї Уляна Целевич. Виступали також пред-

ставники від інших національностей. Головна доповідь виголосив голова ЦК АБН Ярослав Стецько "Позитивні сили у вільному світі проти московсько-совєтського імперіалізму". П. Ярослав Стецько зузупинився в ЗДА в поворотній дорозі до Європи з Формозі, де він брав участь у Конгресі Азійської Протекторатської Ліги, у якій взяв участь також проф. Лев Добрянський, як голова Крайового Комітету Поневолених Націй. На Конвенції було схвалено меморіал і переслато його до Президента ЗДА. Головою Екзекутиви АПАБН

Посадник Ньюарку А. Гюз проголосив день 22 січня Днем Української Незалежності

Ньюарк, Нью Джерзі. — У понеділок 18 січня ц. р. посадник міста Ньюарку, Адонісе Гюз, у присутності делегації українців, очолюваної Відділом УККА, проголосив прокламацію, в якій визначив п'ятницю 22 січня — Днем Української Незалежності. До складу української делегації входили голова Контрольної Комісії Відділу УККА д-р П. Богданський, керівник делегації, адв. Т. Романішин, який виголосив відповідну до урочистості промову, та інші. Посадник Ньюарку п. А. Гюз, зігнати делегацію, висловив віру, що український народ стане скоро між вільними народами світу, як рівний з рівними.

ПІДПИСАННЯ ПРОКЛАМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ В НЬО ЙОРКУ

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Нью Йорку — Відділ УККА повідомляє всі свої членські організації, що в четвер 21-го січня, о год. 11-й перед полуднем посадник м. Нью Йорку Роберт С. Вагнер підписав прокламацію Українського Дня. Просимо представників організації взяти численну участь в цьому урочистому акті.

Відзначення 47-их роковин державности України в Бостоні

Бостон, Масс. — У понеділок 18 січня губернатор стейт Массачусетс Джон А. Волчар і посадник Бостону Джон Ф. Коліне видали, підписану губернатором, в присутності делегації від УККА, прокламацію, в якій п'ятницю 22 січня проголошується "Українським Днем" у цьому стейті. О 10-й год. ранку того дня українці Бостону зійдуться всією громадою на урочисте піднесення українського національного прапора. 21-го січня

заходами Відділу УККА, о 4-й год. по полудні, в залі парафії св. Андрія при 24 Орчард Роуд в Джемейка Плєйне, відбується Святкова Академія. Голову промову виголошуватиме інж. С. Петрів. У прокламації губернатора стейт Массачусетс підкреслюється симпатія до боротьби українського народу за волю та державність і підтримується ідея створення Постійного Комітету Поневолених Націй при Уряді ЗДА.

Нові й нові українські громади в ЗДА зголошують свої святкування Дня Державности України

Оголошений у вчорашньому числі довгий список міст-громад, які відзначатимуть Святко соборности і державности України, доповнюємо тут новими зголошеннями: НЬО ГЕНВЕН, Конн. — 23 січня, в залі, про яку вже повідомлялось, — виступить сенатор Томас Дадд, а потім достойному Гостеві буде вручено Шевченківську Грамоту за заслуги в справі встановлення пам'ятника Кобзареві у Вашингтоні; ТРЕНТОН, Н. Дж. — 24 січня, Академія в залі української православної церкви пресв. Трійці, при 824 Аделайн вулиці, о 6 г. ввечора, промовлятиме д-р Вол. Калина;

ПОНКЕРС, П. Н. — 24 січня, Свято Державности України відбувається о 3 г. по полудні, в залі української католицької школи св. Михайла, головний промовець — мгр. Іван Базарко; ПОНСТАВІ, Огайо. — 31 січня, головним промовцем буде проф. Михайло Папп, докладніше оголошення на місці.

"3 найкращими побажаннями" від Президента

В середу 13-го січня ц. р. президент Джансон переслав Конгресові ЗДА окреме звернення в справі зміни дотеперішнього еміграційного закону. Вістку про це та про характер пропонуваного Президентом змін подає "Свобода".

З 13-го січня на першій сторінці в повідомленні: "Президент Джансон планує скасувати іміграційні квоти", коментуючи цю вістку в черговому виданні "Свободи", з 16-го січня, в редакційній статті: "Зміни іміграційного закону". Тепер одержано з Білого Дому точний текст звернення Президента до Конгресу в цій справі, а на ньому власноручну дописку Президента: "With best wishes — Lyndon B. Johnson".

В КИЄВІ ВІДБУВСЯ СУД НАД СПРИЧИННИКОМ ПОЖЕЖІ В БІБЛІОТЕЦІ АН УССР. — ПОЖЕЖА БУЛА ДЕТАЛЬНО ЗАПЛАНОВАНА І ПІДГОТОВАНА

Нью Йорк. — У зв'язку з пожежею в Державній Публічній Бібліотеці Академії Наук УССР в Києві, яка сталася в днях 24-25 травня м. р., Ген. секретаріат закорд о н и н х справ УГВР розіслав до преси за підписом Мик. Лебедя повідомлення з новими інформаціями про справжній характер пожежі, про злочинця, що її спричинив та про суд над ним, що відбувся в серпні 1964 р. в Києві. Ці дані такі: Всупереч повідомленням со-вєтської преси, яка, зрештою, злочин підпалу намагалася збуди кількома короткими вістками, виявилось, що підпал вчинила не божевільна жінка, але мужина працівник бібліотеки, працівник Погружальський. Судовий процес над Погружальським відбувся в серпні 1964 року, в судовому будинку на вулиці Володарській, в Києві. Процес мав усі риси двайливої попередньої підготовки органів КГБ, значить, совєтської поліційної поліції. На процесі було видно, що і сам обвинувачений, і поставлені свідки одержали завдання приховати від українського народу і сві-

ту правду про справжній характер злочину супроти культурних надбань українського народу. Присутнім на залі судді забороняли робити будь-які записки з перебігу судової розправи. Погружальського намагалися представити як людину, хоч нормальну і освічену (він закінчив Інститут марксизму-ленінізму та студіював на двох університетах), за те дуже слабого характеру, що ве-ла неморальне життя. Він же сам боронив себе нахабно і твердив, що підпалюючи український відділ бібліотеки, він зробив в ширших розмірах те, що раніше робили інші; правда не на таку широку шкалу. Погружальський розповів, як з українського відділу бібліотеки постійно вивозили, або на місці знищували українські книжки, що їх уважали "ідеологічно та науково застарілими". Жертвою такого поступового знищення української літератури та, врешті, жертвою злочину самого Погружальського впали — як вдалось ствердити — неопінені збірні, (Закінчення на стор. 4-й)

НА НАШІ, НЕ СВОЇ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ВИВОЗЯТЬ З УКРАЇНИ

Партію "колісних тракторів ДТ-20 відправив Харківський завод ім. Орджонікідзе в Індію та Болгарію. Тепер виконуються замовлення на такі самі машини для Індонезії та Греції". Разом з цим, у со-вєтській пресі є не мало повідомлень про нестачу тракторів та заласних гасин до них у різних колгоспах і радгоспах УССР.

ПРОТОГЕНІ ЦЕНТРАЛІЗАТОР-СЬКИХ НАКАЗІВ

"Молодь України" з 13 січня присвятила увагу "відста-ючим колгоспам". Одна з причин постійного відставання деяких колгоспів розкривається так: у селі Брюсове "десятки корів дояться гірше за кіз. А скільки витрачається кормів, робочих годин! Логіка підказує: треба вибравувати непродуктивних корів і замінити їх первістками. Та заради справної цифри в районі й області — на це йдуть дуже боляко". Згорі наклають розв'язати сварики сварики й молодарство в той час, коли у нас майже немає пасовиськ. Коли настає весняно-літний період — хоч садь та й плач. Сотні голів худоби доводяться виганяти за 120 - 150 кілометрів у інші райони".

У БІБЛІОТЕКАХ ОДЕСИ

У бібліотеці професійної технічної школи ч. 11 "дема "Літературної України", "Вітчизни", "Дніпра", "України", "Весесвіт". Може т. Овруцький взагалі не шанувати художньої літератури? Так ні, у торгівлі другий... і т. д.

ПРО КОЛГОСПНИ БАЗАРИ

Характеристика за "Робочою Газетою" з 12 січня ц. р.: У Кривоому Розі, на ринку, заасфальтували колгоспний базар, побудували нові кіоски. Але: "де, наприклад, переночувати приїжджому? В Дніпро колгоспника всього 30 місяць... Немає також столів для вантажних і легкових таксі. В базарні дні по вулицях, які ведуть до базару, ні проїхати, ні проїхати". В Одесі: "Колгоспний базар, здається, найбільший у місті і найгірше обладнаний". У Луганську: "Багато незручностей переживають колгоспники, прибувши туди на ринок. Нестача кіосків, павільйонів. Біля них постійно вишкочуються черги. Пропаста продуктів один колгосп — починає торгувати другий"... і т. д.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПЕРВОІСРАХ КІР ПОСФІЛІПІ І ЧЕНЦІ СТУДІТІ ВУЛИ НА АВДІСІНІ У ПАПІ ПАВЛА VI

Рим (УПБ). — 7 січня ц. р. Папа Павло VI прийняв на півгодинний авдієнсій Первоісраха Української Католицької Церкви Кір Посфа Сліпого та прибулих з ним ченців Студитів із своїм настоятелем, о. Антонієм Рижиком, які перебувають поблизу Риму, над Альбанським озером. Після слова Первоісраха про чин і велике значення Студитського ордену, заснованого ще в 463 р., ченці Студитів передали Святішому Отцві подарунки, в тому числі ікону їх засновника св. Теодора Студита, яку намалявав у їхньому монастирі о. Ю. Мокрицький. Папа Павло VI благословив віді-

дувачів і в промові до них висловив побажання, щоб праця Отців Студитів і надалі "могла процвітати у братній згоді з усіма іншими вірними українського католицького обряду". З. ОНИШКЕВИЧ ЗДОБУВ НАГОРОДУ КЛЮБУ САЛЬМАГУНДІ Нью Йорк. — Зіновій Онішкєвич, артист-малар з молодшої генерації, одержав одку з трьох нагород відомого Сальмагунді Клубу на річний виставці акварелі і скульптури членів того Клубу, що триває від 16 до 29-го січня. Це високе визнання одержав наш мистець за акварелю "Сімльонський проєсник" в Швайцарії. Визнання виключає також і відповідну грошову нагороду.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917—authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65c.
Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Оборона держави

Президент Джонсон, відступивши від щорічної традиції — зголювати бюджет збройних сил у рамках загального державного бюджету, справу оборони країни зробив темою окремого звернення до Конгресу. Хоч формально заповіданий для найближчого бюджетного року бюджет збройних сил ЗДА на кругло 300 000 000 менший за останній, насправді можна сподіватися, що він більш-менш дорівнюватиме сумі, до якої якій обертати оборонні видатки Америки за останні роки: \$50 000 000 000. Бо Президент слушно підкреслює, що «воєнна небезпека завжди висить над нами» і що хоч «давні загрози притихли, зміни й закони висувають нові». У перекладі на простішу мову ці слова значать: у Південному В'єтнамі, в Лосі, в Конго чи ще деінде впровадження цього року відносини можуть настільки загостритися, що треба буде додаткові видатки на військову допомогу.

Але суть не в колишніх мільйонах між 49 і 50 бильйонами. Суть у тому, що міжнародна ситуація така, що кругло половину всього бюджету З'єднаних Держав займають видатки на оборонні цілі. Суть у тому, що — як слушно підкреслює Ліндон Б. Джонсон — вже за чотирьох Урядів, без уваги на їхню партійну бару, невіддільно зберігається та сама засада: найкращою обороною миру є готовність до війни. Добре сталося, що Президент окреме звернення до Конгресу присвятив справі оборони, заперечивши таким чином сумніви, які могли з'явитися в деякої з громадян: чи не забігають теперішній Президент присвячує увагу мріям про «величчє громадянство», відсуваючи на задній план справи оборони держави проти зовнішніх ворогів і справи закордонної політики? Піднесення зарплат працівників людей, збільшення чільності верстатів праці, будова нових шкіл, заінтересування державою здоров'ям громадян, побільшення сіт автогостад, боротьба проти бродяжства, покращання вигляду міст — всі ці і їм подібні життєві справи мають першорядне значення для загальної громадян. Але чого варті ці піднесення життєвого стандарту, коли загрожено їх фізичне існування ворогом ізовні і коли країна не приготувана на можливість нової світової хуртовини? Звернення Президента фактами і цифрами показало, що ЗДА дійсно златою собі справу з гострою загрозою і мають наймогутнішу у світі збройну силу, сама наявність якої мусить відшархати агресора.

Удар в основу

Надрукувати на першій сторінці сьогоднішнього числа «Свободи» далі, нові інформації про нищівну пожежу в бібліотеці найвищої наукової установи сучасної України, що нею є Академія наук УССР, важливі не тільки з погляду самої трагічної події, для її перебігу й наслідків, для факту, що у висліді цієї пожежі згинуло понад десять відсотків усіх книжкових багатств названої бібліотеки. Своєю страхотливим фактичним матеріалом ця інформація важливі особливо з того погляду, що вони підтверджують, що пожежа в київській Публічній бібліотеці була продуманим і старанно підготованим черговим актом екстермінаційної політики Москви у відношенні до української історії, української культури й науки.

Жертвою минулорічної трагічної пожежі в цій колишній Всенародній бібліотеці Української Академії Наук впади не якісь книжки для читання чи випозичування. На тотальне знищення обрано найважливіші бібліотечні й архівні фонди бібліотеки. В пожежі пропала безповоротно документація таких важливих періодів нашої історії, як збірники й архіви «Київської Старини», Бориса Грінченка, Центральної Ради, Михайла Грушевського, багаторока українська — стародрук, чужоземні рідкі видання, зібрані в 20-их і 30-их роках цього сторіччя. Для затертя слідів спалено й душу бібліотеки — її картковий каталог; і тепер уже неможливо встановити розмір і далекосіяність втраченого.

Про те, що пожежу організували режимні чинники, доводить і увесь перебіг судового процесу над її причинниками — працівником бібліотеки, московським шовіністом Погурським. Не приховуючи своєї ненависті до українських книжкових скарбів і до всього українського, він ще й хвалився своїм Геростратовим учинком, мовляв, знищуючи найважливіші фонди бібліотеки, він зробив тільки те, що довгий роками чинили з «ідеологічно та науково застарілою» українською науковою літературою совєтські офіційні інститути.

Пожежа в бібліотеці київської Академії Наук була черговим плановим ударом в основу суверенітету бо буття українського народу — в документацію його традицій, історії й культури. Так розповсюджує цю пожежу не тільки українські політичні й наукові чинники на еміграції, а те й широкі кола українського народу на Батьківщині, вимагаючи вже сьогодні рахунку від Москви за цей її злочин.

Алла Косовська

ПОЦІЛУНОК

(I)

Успіх Галоччиного дебюту перевищив усі наші, найбільш сміливі, сподівання. Це був на правду триумф краси, молодості, грації. Оваціям, здавалося, не буде кінця! Фінальний танок її змусили повторити, а коли вона, нарешті, розпаліла, задихана, з блискучими від шаста очима, вибігла за лаштунки, її щільним колом оточили колеги, учні мистецької школи, приклонники її приклинності її молодого таланту. Нас з Олегом відсунули від Галочки, притиснувши до стіни.

Та ось, розсуюваючи владний рукою юрбу, до Галочки наблизався огрядний пан з солідною дисципою, в елегантному вечірньому вбранні. З захопленим вигуком «марвелоз!» він схопив нитку Галочки в обійми, схопив як власник, як

— І обернувшись обличчям до менеджера, заплескала в долоні.

Коли ми втрюх вийшли у вестибюль, Олег сказав сухо: — Вибач, Галочко, але я мущу зайти тут в одній справі. Тебе проводить твоя Люля. Ви не відмовитеся, тіточко. Я гукну таксіку.

Іхали мовчки. В тасівці пахло трояндами, парфумами. Галочка завила в куточок і, сховавши обличчя в хутряний комір плаща, чи то дрімала, чи мріяла, а може й журилася Олександром чинником.

Він не може не поспівати мені радості, — наче відгадував мис припущення, нарешті сумно озвалася Галочка. — Я ніяк не можу уявити, як то, люблячи людину, можна бути таким егоїстом, таким невірним, таким... — вона затнулася, шукаючи відповідного слова.

Він ревнув тебе, а ревнує, Галочко, трудно піднятися контролю розуму. На жаль, вони, ці кляті ревнує, часто супроводять найбільше кохання, калічать його, отрунюють життя, доводять до злочину. Ти це знала досі з літератури, а тепер, бачиш, на со-

людина, яка ні трішки не сумнівається в своєму на те праві. Його грубі пальці блискують великими діамантами численні, грації. Оваціям, здавалося, не буде кінця! Фінальний танок її змусили повторити, а коли вона, нарешті, розпаліла, задихана, з блискучими від шаста очима, вибігла за лаштунки, її щільним колом оточили колеги, учні мистецької школи, приклонники її приклинності її молодого таланту. Нас з Олегом відсунули від Галочки, притиснувши до стіни.

Та ось, розсуюваючи владний рукою юрбу, до Галочки наблизався огрядний пан з солідною дисципою, в елегантному вечірньому вбранні. З захопленим вигуком «марвелоз!» він схопив нитку Галочки в обійми, схопив як власник, як

людина, яка ні трішки не сумнівається в своєму на те праві. Його грубі пальці блискують великими діамантами численні, грації. Оваціям, здавалося, не буде кінця! Фінальний танок її змусили повторити, а коли вона, нарешті, розпаліла, задихана, з блискучими від шаста очима, вибігла за лаштунки, її щільним колом оточили колеги, учні мистецької школи, приклонники її приклинності її молодого таланту. Нас з Олегом відсунули від Галочки, притиснувши до стіни.

Та ось, розсуюваючи владний рукою юрбу, до Галочки наблизався огрядний пан з солідною дисципою, в елегантному вечірньому вбранні. З захопленим вигуком «марвелоз!» він схопив нитку Галочки в обійми, схопив як власник, як

ЗА РЕФОРМУ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ

На початку кожного нового Конгресу виникає проблема продовження каденції тих 435 конгресменів, які щодругий рік мусять старатися про перевибір і тому майже половину своєї дворічної каденції присвячують не праці в законодавчій частині уряду, а на те, щоб здобути успіх у виборах. Як відомо, каденція сенаторів триває 6 років, а президентів — 4 роки.

В дійсності вийшло навпаки. Конгресмен — демократ із Мізури, Річард Бойлінг, заявив про це так: «Історія по-вела обидві Палати в протилежному напрямку. Тепер Сенат дуже часто ліберальний, бо він стоїть під тиском великих міських метрополій. У Палаті великий вплив мають консервативні конгресмени з південних штетів, які тримають голову в Палатних комісіях».

І тому немає потреби, щоб конгресмени вибиралися по два роки.

Сенатор Кларк вважає, що сенаторський мандат має тривати тільки 4 роки, отже щоб про вплив цього рішення висловилися президенту. 100 сенаторів і 435 конгресменів.

Важко припустити, щоб Сенат погодився на таку зміну.

Подробиці про спробу втечі літаком із СССР

Незадовго після падіння Хрушова, з совєтським літаком АН-2, що летів над територією України, стався відомий уже з совєтської преси, такий випадок: декілька пасажирів наставили пістолі на пілота А. Шевельова, і В. Бейтс, який й наказав їм летіти за кордон. Пілоти, відпочивши, поспустили їхнього наказу, пролетіли якийсь час над Чорним Морем, а потім завернули на Кишинів і посадили літак деє поблизу того міста. Було це повідомлення, що «сбросили злочинців» затримано, хоч їхніх прізвищ совєтська преса не розкрила.

Тепер у московській пресі, а за нею і в «Радянській Україні» з 9-го січня ц. р. з'явилася вістка про помертве народження орденами двох працівників міліції: А. Баженова — начальника кишинівського міського відділу міліції та Л. Спектора — командира відділу оперативної групи, який хотів, щоб члени Палати Репрезентантів були правдивим дзеркалом настроїв населення, виявлених під час виборів. І так воно було до Громадянської війни. Пізніше партійні впливи в окремих ліберальних округах закрипилися до такої міри, що раз виборів конгресмени легко було перевибрати. І в кожній новій Палаті Репрезентантів нових конгресменів бувало менше як 100.

І так, у 89-му Конгресі на всіх 435 конгресменів з тільки 86 воїнів. 62 конгресмени перевибрано на другу каденцію, 47 — на третю й четверту, 24 — на п'яту, 21 — на шосту і аж 35 на сьому. По одному конгресменові перевибрано вже 18-ий, 19-ий, 20-ий, 21-ий і 22-ий раз.

З докладної статистики перевиборів виходить, що 240 конгресменів з усіх 435 працують на цих становних по-

УКРАЇНЦІ НА АМЕРИКАНСЬКИХ НАУКОВИХ З'ЇЗДАХ

З кінцем грудня минулого року відбулися в Нью-Йорку річні наукові з'їзди Асоціації Модерних Мов. Американські й асоційовані вчителі слов'янських та східноєвропейських мов, Американського Феліксського Т-ва, Американського Лінгвістичного Т-ва й Американського Назвоного Товариства.

В цих з'їздах брало участь коло 5 000 професорів і дослідників між ними коло тридцяти українців з різних сторін ЗДА й Канади.

Американське Фольклорне Т-во присвятило свою сесію проблемам збирання фольклору, зокрема міського, який досі на цьому континенті слабо досліджений. Проф. Рут Рубін говорила про слов'янські впливи в живійській народній пісні. В нарадах взяв участь від українців проф. Я. Рудницький з Манітоскокого університету.

Американське Лінгвістичне Т-во присвятило свій з'їзд загальним мовознавчим проблемам, зокрема методологічній, вісничим дослідженням. У з'їзді брав участь відомий мовознавець проф. Юрій Курилович з Кракова. З українців взяли участь проф. Юрій Шевельов з Колумбійського університету і проф. Я. Рудницький. Проф. Рудницький забирав голос у дискусії над доповіддю проф. Вернера Вітнера з Кільського університету — «Ступні правдоподібності в етимологічній роботі».

На з'їзді Славистичної Секції Асоціації Модерних Мов виступив з доповіддю проф. Оксфордського університету з Борис Унбегави, висунувши оригінальну теорію про початок російської мови.

З'їзд Американської Асоціації Вчителів Слов'янських і Східноєвропейських Мов проходив у чотирьох секціях: середньослов'янській, методологічній, університетській методологічній, літературній й лінгвістичній. Доповіді в цих секціях в основному були присвячені новим здобуткам у ділянці методології викладання мов. Літературна секція і секція літературної дискусії присвятили свої доповіді питанням російської літератури, зокрема критичному підході до творчості Достоевського. В ході дискусії стверджено, що в Заході, зокрема в ЗДА, зроблено багато більше в напрямку пізнання Достоевського, як в Совєтському Союзі. Цікавою була доповідь проф. А. Млікотіна на тему «Літературна критика в Югославії, 1954 - 1961».

На високому рівні пройшла доповідь проф. Гама з Віденського університету, який говорив на тему «Новини в филологічному підході до церковнослов'янської мови». В дискусії над цією доповіддю взяв участь проф. Я. Рудницький.

28-го грудня в готелі «Нью-Йоркер» з ініціативи Українського Народного Союзу відбулася товаришеска зустріч українських науковців, що брали участь у з'їздах, із провідом УНСОЮзу та редакціями «Свободи» й англомовного «Українського Тижневика». Від Союзу на цю зустріч прибули головний президент

ловував на першій післяобідній сесії, як також під час доповіді проф. Яшуну. На післяобідній сесії був присутній проф. Унбегави, який виступав велике зацікавлення справами української ономатики.

Проф. Рудницький виступав в дискусії над доповіддю проф. Ашлі, який говорив про класичні псевдоніми в період реєстрації. Проф. Рудницький підкреслює, що українці, які студіювали в Італії в 17-му столітті в протязі до інших народів не змінили своїх прізвищ, додаючи суфікс «де», «ді». Прикладу він згадав прозвіще Керницького, який з'явився докторат в Падуї в 1611 році, і прізвище Дрогобица, відомого українського математика. Проф. Жила брав участь в дискусії над доповіддю проф. Маліка «Слов'янські назви допомоглих організацій».

28-го грудня відбулася спеціальна сесія, присвячена виданню «Букс Аброт», що її влаштував видавець цього видання проф. Р. Влах. Під час цієї сесії прочитано низку доповідей про бразилійську літературу, італійську й французьку критику. Від українців у цій сесії взяли участь професори Я. Рудницький і В. Жила.

Останній з'їзд американських науковців товариств показав, що в славистичних секціях зовсім не порушуються української тематики. Про українські наукові досягнення говориться лише в Американському Назвознавчому Т-ві, яке кожного року має в своїй програмі доповідь з ділянки української ономатики й топоністики. Цього року на засіданнях Американського Назвознавчого Т-ва були присутні представники українського громадянства мгр Зенон Снлик і д-р Василь Стецюк.

В цілому минулорічний з'їзд американських науковців товариств був черговим успіхом. Українці — професори назвали ширші зв'язки, обмінялися думками і зв'язалися з громадянством через зустріч з представниками УНСОЮзу. Хочемо вірити, що ці перші спроби приведуть до більш активності в колі наших професорів, поширять українську тематику на різні славистичні секції і її ще більше поглиблять в рамках Американського Назвознавчого Товариства.

ПРОЛОГ

Я не люблю прощати і епілогів. Життя пізнала я лише пролог. Я злила п'ю, я п'ю гірку тривоги. Була журба. Картопля без олії. І в'язка, що зсувалася з плеча. На черні народжується мрія. І в грудях тріпотіли теплі зорі. Снувала мрія деє в я поліні. І соняхи, і губи вишкорої... І небо, з місяцем на дні. І перший сум на аркуші з'являється. І проліски, що з серця просяться. І безневсність, що п'янка й чубата... І шум надії, великих і малих... Сидати дід спочити на порозі. Я чула грім, пахучий, спільний грім. Що віддали на молодому возі. Десь захлинувся в реготі рясним. О, ще малою сповнилася я громою. Немало стріла ще тоді тривоги. А дні йдуть, зворовиш сум. Це лиш пролог... І вірю у пролог.

НІНА ГНАТЮК

Мя сіла на каналі і закурила. — Знаєш, Олеся, — почала я, — твоя поведінка сьогодні мене трохи здивувала. Навіщо тобі було смутити дівчину, псувати їй свято? Ти — ярачений артист! а це людина іншого світу, інших правил, інших понять, ніж звичайні обивателі. Ну, та що мені говорити тобі, ти сам мислячи, ти сам прекрасно знаєш свою ботему. Тут взаємини мусять бути побудовані на любові і взаємному довірі. Що серед мистців взаємини трохи вільніші ти сам це добре знаєш, отже, одружуючись з Галею, ти мусиш примусити себе дивитися спокійно на маленькі вольності її колег... Олег подгтоваво відсунувся, але я продовжувала спокійним голосом: — Я не жажу, що можна терпіти і прощати зраду, а сама не поважала б тебе, якби ти дозволив жінці наставляти собі роги. Але поки є любов, цього бути не може, а що Галія тебе любить ні ти, ні я не сумніваємося, чи не так? Робити ж несприємності дівчині за пару поцілунків, одержаних на людях, в момент

Мя сіла на каналі і закурила. — Знаєш, Олеся, — почала я, — твоя поведінка сьогодні мене трохи здивувала. Навіщо тобі було смутити дівчину, псувати їй свято? Ти — ярачений артист! а це людина іншого світу, інших правил, інших понять, ніж звичайні обивателі. Ну, та що мені говорити тобі, ти сам мислячи, ти сам прекрасно знаєш свою ботему. Тут взаємини мусять бути побудовані на любові і взаємному довірі. Що серед мистців взаємини трохи вільніші ти сам це добре знаєш, отже, одружуючись з Галею, ти мусиш примусити себе дивитися спокійно на маленькі вольності її колег... Олег подгтоваво відсунувся, але я продовжувала спокійним голосом: — Я не жажу, що можна терпіти і прощати зраду, а сама не поважала б тебе, якби ти дозволив жінці наставляти собі роги. Але поки є любов, цього бути не може, а що Галія тебе любить ні ти, ні я не сумніваємося, чи не так? Робити ж несприємності дівчині за пару поцілунків, одержаних на людях, в момент

Мя сіла на каналі і закурила. — Знаєш, Олеся, — почала я, — твоя поведінка сьогодні мене трохи здивувала. Навіщо тобі було смутити дівчину, псувати їй свято? Ти — ярачений артист! а це людина іншого світу, інших правил, інших понять, ніж звичайні обивателі. Ну, та що мені говорити тобі, ти сам мислячи, ти сам прекрасно знаєш свою ботему. Тут взаємини мусять бути побудовані на любові і взаємному довірі. Що серед мистців взаємини трохи вільніші ти сам це добре знаєш, отже, одружуючись з Галею, ти мусиш примусити себе дивитися спокійно на маленькі вольності її колег... Олег подгтоваво відсунувся, але я продовжувала спокійним голосом: — Я не жажу, що можна терпіти і прощати зраду, а сама не поважала б тебе, якби ти дозволив жінці наставляти собі роги. Але поки є любов, цього бути не може, а що Галія тебе любить ні ти, ні я не сумніваємося, чи не так? Робити ж несприємності дівчині за пару поцілунків, одержаних на людях, в момент

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про календар УНСОЮзу на 1965 рік

Цей календар, як звичайно, вийшов у видавничстві «Свободи». Уважно прочитавши і переглянувши його, хочу сказати з цього приводу кілька слів.

Календар справляє дуже добре враження своїм технічним виконанням. Він уложений гарно і виглядає як артистичне видання. Діє матеріялу цікавий, а тому, що деякі статті написані дуже естетично й одночасно зрозуміло для пересічного читача, це дає можливість відвістити до календаря аж сорок дві статті та нарисів на різні теми.

Особливу увагу звертають на себе матеріяли про Тараса Шевченка — п'ять цінних статей про нього, а потім стаття, присвячена п'ятдесятітій організації Українських Січових Стрільців, яка дає прекрасний матеріял про ідеї та бойові подвиги цієї військової формации.

Не стану переповідати тут про весь цікавий матеріял, вміщений у цьому календарі. Зазначу лише, що це не календар, який з звичайних календарів, а — мистецький альманах. Видрукований він на добром папері й багато ілюстрований добре виконаними фотографіями. Він може бути прикрасою кожної домашньої бібліотеки й доказом для нашої молоді, як високо стоїть культура української книжки.

В. Кедровський
Меточин, Н. Дж.

З української преси

ВІНСТОН ЧЕРЧИЛЛ П УКРАЇНСЬКА СІРАВА

Тижневик «Українська Думка», що виходить в Лондоні, надрукував в числі з 10 грудня м. р. статтю І. Винницького про Вінстона Черчилля і його ставлення до української справи. В основній частині своєї статті автор висловлює такі думки:

«Для нас найважливіше питання, як Черчилль ставився до української справи? Варто простудіювати всі промови, заяви та історичні твори Черчилля від 1917-го року, щоб з'ясувати, що він сказав про українську проблему.

Він був у Москві, на конференції у Тегерані. Ятлі й Потсдамі, де українська справа була порушувана, зокрема для західноукраїнських земель.

Варто, щоб хтось із наших істориків, журналістів і діячів докладно проанізував усі доступні матеріяли й дав вичерпні відповіді на це питання. Якщо Черчилль висловлює позитивне про нашу визвольні змагання, про нашу боротьбу за свою власну державність, — тоді це мріє бути дуже переконливий аргумент проти всіх англо-саксонських русофілів.

Ім'я історичної правди належить підкреслити, що Черчилль виступав проти наших двох ворогів: москалів і поляків.

У 1946 р. у Фултоні у ЗДА, в його історичній промові у Вестмінстер коледжі, Черчилль заявив: «Від Штеттину на Балтику, аж до Триесту на Адріатику — заплата залізна зав'язана через Європу». Він був автором терміну «залізна зав'язка», що викликає таку лють у московських більшовників, які заперечували її, хоч вона була наочним фактом» (подібно, як і «берлінський мур») наших часів.

Політик зневажав його червоні, що він був за прилучення західноукраїнських земель до України на ятєвничій конференції, а потім гостро скритикував нерозумні мрії про «польське монарство — од можа до можа».

Варто пригадати, що вже в 1945 році Черчилль думав про війну проти москалів, казав видати німцям частину зброї, яку вони зложили англійським військам. Коли більшовики про це довідалися, — вони підняли страшний галас, що довели до великих неприємностей для В. Черчилля. Бо лейбористи підтримували обідує «фактично» москалів, що фактично підготувалися до «утворення» цілого німського світу, але на словах — були найбільшими «миролюбивими».

Більшого захоплення, і смійно, і неопорбно.

— Аж я нічого не зробив... — почав був Олег.

— Невже ж ти гадаєш, що ні Галія, ні я не зрозуміли, в чому річ? У тебе було таке обличчя, як у... Якщо маю час і охоту, я розповідю тобі одну сумну історію, а ти зроби з неї відповідні висновки.

— Охоту слухати вас, тіточко, я маю завжди, — відповів Олег з сухою усмішкою, закуривши нову сигарету, відкинувши на стіну канані.

ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНІЇ КРИЧЕВСЬКОЇ

17 грудня 1964 року в Києві, Венесуелі, померла проживши 82 роки, Євгенія Михайлівна Кричевська, урождана Щербаківська, одна з останніх могоків — учасників українського руху початку XX століття.

Останні дев'ять років життя, через хворобу серця, зовнішній світ для Євгенії Михайлівни був обмежений: ліжко, родина, близькі друзі, вікно з краєвидом на місто й гори. Але внутрішній світ не померкнув. Пам'ять, як писала Євгенія Михайлівна, «сильніша від волі, вона тче і тче на своїх креслах картини минулих подій...». Спогади її, частково надруковані в журналі «Нові дні», відтворюють епізоди, дитинство, молодість ідеалістки на світанку Революції і зрілі роки в бурі.

Євгенія Михайлівна народилася в грудні 1882 року, в селі Шпичинцях, Скверського повіту, на Київщині, наймолодша з 4-ох дітей священика Михайла Щербаківського, співробітника «Київської старини», друга Тараса Рильського і Володимира Антоновича.

В нарисі «Під Різдов» Євгенія Михайлівна згадує, як родина з'їхалася на свята десь 1894 року. Брати — студент Вадим (майбутній археолог) і гімназист Данило (пізніше історик українського мистецтва, кінчив життя 1927 року, кинувшись в Дніпро, щоб звернути увагу громадянства на нищення більшовицькими українських музейних скарбів), сестра Зіна, рідня, гості. Патріархальна садиба у засніженому садку, традиційний свят-вечір, суперечки молоді на політичні теми і спів — Шуберт, Чайковський, Лисенко, «Не забуди, не забуди юних днів, днів весни...». А отець Михайло до дітей: «...в погані дні, в болотні дні, не розминайте ваших принципів на дешевенькі придатні до особистих ідей».

Євгенія Михайлівна вчилася у дівочім спархіяльнім училищі в Києві. По закінченні його жила у Києві в родині

кому декламаторі «Розвага» 1906 р.

Через курієсток і старшого брата Вадима, Євгенія Михайлівна зацікавилася українським соціал-демократичним рухом, познайомилася з багатьма еседами, зокрема з С. Петлюрою. Використовуючи свій елегантний вигляд, що не викликав підозріння у поліції, Євгенія Михайлівна контрабандою перевозила з Галичини до Києва с. д. прокламатів.

В 1906 році Євгенія Михайлівна одружилася з Методієм Павловським, килькарним редактором газети «Рада». Цей шлюб кінчився розлученням. В 1912 році вона вийшла заміж за Василя Гитровича Кричевського, з яким жила до дня його смерті в 1952 році.

Від першого шлюбу мала сина — Вадима, від другого — дочку Галину.

Після одруження з В. Г. Кричевським, багата енергія Євгенії Михайлівни спрямувалася на допомогу чоловікові, її інтелектуальні інтереси сконцентрувалися на мистецтві. Вона допомагала чоловікові підбирати матеріали для наукової праці, робила виписки, вела листування. Разом з В. Г. Кричевським написала працю «Українське народне мистецтво»: рукопис був переданий до Державного Мистецького Видання, який в 1941 році і доля його невідомо. Мала і свою ділянку зацікавлень: писала монографії про українські килими і скло, збирала величезні матеріали: літературні, і рукописні, і матеріали загинули під час останньої світової війни, Євгенія Михайлівна обертала чоловіка від щоденних турбот, виховувала дітей.

Спогади Євгенії Михайлівни про події в Києві 1918 року надзвичайні. Зокрема жінка-літви́сець описала, як на очах її та улюбленого чоловіка гине в пожарі, спричинений більшовицькими гарматами, справа їхнього життя: «Ми побачили, як згоріло дощолу легять цілі сходи і оберемі полумени. Вони легли з мансарди, де була майстерня чоловіка та його музей. Там були унікальні стародавні українські килими, зібрані найліпшими зразками українського народного мистецтва — виробів із скла, вишивок, шиття, кераміки, були стародавні українські портрети, численні зарисовки зразків народного мистецтва і архітектури, зібрані протягом майже тридцяти років, там — цінні архітектурні проєкти і шкідливі

любові й найліпші його етюдів і картини. Там усе, яким працював чоловік, чому він присвятив усе своє життя, намагався допомогти відшкодувати українському мистецтву — все це тепер гине». А далі: «Василь Григорович хвилюючись постійно, прощаючись із палаючим будинком, ми пішли у світ». В бурі 1918-20 років було багато страшних переживань, Василя Григоровича двічі заарештовувала Чека.

Роки 1920-41 були для Євгенії Михайлівни повні нервових і трагедій, страху за чоловіка, бо великий мистець працював під Дамокловим мечем совєтського «правосуддя» і постійним контролем. Родина Кричевських жила у Києві і була осередком, де збиралася і українська дореволюційна інтелігенція, і молода генерація. Бували М. С. і О. С. Грушевські, М. Садовський, Оксана Стеценко, Л. Старичка-Черняхівська, М. М. Старичка, М. Зеров, М. Рильський, В. В. Миколович та інші, а часом, з якоюсь особливою нагодою і до 40 осіб. З молодих бували мала Я. Петрицький, письменники Г. Косинка, М. Бажан, Ю. Яновський, вчашав О. Довженко.

Траплялося, що Євгенія Михайлівна, помітивши у молодих прогалини з історії України, розповідали їм про те, чого вони не могли навчитися в совєтських університетах. Серед друзів вона була відома тим, що на її плечі можна було випакуватися і спитати поради у найрізноманітніших справах — родинних та пов'язаних із працею.

Під час останньої війни родина Кричевських виїхала на Захід. Тут зустріч з братом Вадимом Щербаківським, якого не бачили понад 20 років. Жили в Парижі. В 1947 році виїхали до Венесуели, де скінчалася життєва путь і Василя Григоровича, і Євгенії Михайлівни.

Я ніколи не бачила Євгенії Михайлівни і склала цей нарис на підставі матеріалів, що їх мені дав син покійної В. М. Павловський. Я йому щиро вдячна, перечитувати спогади його матері було насолодою. В моїй уяві вона постанала як ідеальна, яких родить і родить українська земля, а обставини їй усе ламають попри та кривда. А вони народжуються і будуть учиняться з спогадів Євгенії Михайлівни.

Любов Дроздовська

Студентські мистецькі виставки

Невеличка — покищо — але активна група студентів, згуртована при Відділі ОМУА в Нью-Йорку, при кінці минулих вакацій дала дві виставки образів. Одна з них відбулася в Пластовому Таборі в Іст-Четгемі від 15-го до 29-го серпня, а друга в оселі СУМА в Елленвілі від 29-го серпня по 7-го вересня.

Обі виставки мали моральний успіх, хоч і матеріальні сторінки не представлялися некорисно. Відвідувачів на Оселі СУМА було 196, а на Пластовій трохи менше. Це є гарний початок в праці Студентської Секції. Зеручи до уваги, що фреквенція з захопленням наших молодих ентузіастів образотворчого мистецтва, бо вже від п'ятого року життя почав читати приватні під керівництвом свого батька, а десятилітнім хлопцем одержав першу нагороду за рисунок на конкурсі «Літ. Мист. Клубу» в Буенос-Айресе. Тоді також були показані його інтересні зразки композицій в малярстві, яку також вивчав у свого батька.

Наслідки науки в мистецькій школі в Нью-Йорку видно з того, що він одержав стипендію на три роки. Анна Рейнарович, також із «мистецької» родини, бо вона донька відомого оперного співака Лева Рейнаровича, почала свої малярські студії у мистця Л. Кузьми, продовжуючи їх пізніше в Студентській Ліг. Тепер з студенткою «Прат Інституту». Молоденька Анна Рейнарович крім малярства цікавиться також різьбярством, якому присвячує немало часу. Вона брала участь у кількох мистецьких виставках Союзу Українок в Нью-Йорку та у виставці ОМУА.

Оксана Федьків, голова Студентської Секції ОМУА в Нью-Йорку, дуже вчасно виявила зацікавлення до малярства, бо почала його вчитися вже на десятому році життя.

Діючи конеквентно по лінії своїх уподобань та таланту, вона покінула Гай Скул оф Мюзік енд Арт, вчилася в Бруклінському музеї оф Арт, в Студії Л. Кузьми, в Студії Ар Ліг. Тепер с на останньому році Скул оф Артс. Брала кількакратно участь у мистецьких виставках.

Христіна Шинотак з заступником голови Студентської Секції при ОМУА в Нью-Йорку, і вона також молоденькою дівчиною почала вчитися рисунку та малярства під фаворитним керівництвом Л. Кузьми, беручи участь у всіх річних виставках його учнів. Різбу студіювала в класі С. Литвиненка, якого вдало керівництво допомогло, м. ін. до розширення мистецького горизонту молоді його адентки.

Після покінення «Скул оф Візуал Артс», Х. Шинотак продовжує студії в Гантер Коледжі.

Ця шістка молодих членів Студентської Секції показала на виставках цього літа 99 і своїх праць! Це багато і на початок надійно. Їхні праці були і академічні і самостійні.

Переважає техніки графіки, але немало також було акварель та олійних образів. Щодо тематики, то показані були красиди, мертва природа, було трохи композицій, фігуральних, квіт та портрети.

Цілість робила корисне враження, численні відвідувачі не щадили слів признання і самим молодим мистцям і організаціям виставок.

Тут належить щиро подякувати Управі СУМУ та Пластовій Оселі, які доложили усіх старань, щоб довести наших студентів зреалізувати їхні плани.

Студентська Секція Відділу при ОМУА і надалі розвиває свою діяльність, продовжуючи виконання наміченої програми на початку своїх діяльності. І так 9-го січня 1965 р. відкрито третю виставку Студентської Секції. Виставка ця відбувається в залі Літ. Мист. Клубу в Нью-Йорку і триватиме один тиждень.

мр. Рокса Шульова
мр. Рокса Шульова

СМІХ — ЦЕ ЗДОРОВ'Я
Суддя до підсудного:
— А тепер своїми словами оповідajte, як це було.

Підсудний:
— Та, прошу судді, цілком звичайно. Я сказав якесь слово, що не сподобалося моєму кумові, він за це вдарив мене паличкою по голові. Тоді я вдарила його кріслом, і так мало-помалу прийшло до сварки...

Д-р Омелян Білковський
1-го жовтня 1964 р. помер після важкої недуги нирок, на 63 р. життя, емеритований радник австрійських залізниць, д-р прав Омелян Білковський, родом з Галичини. Осиротив жінку Марію і дочку Ольгу в Канаді. Похована Покійного на Гішгінгу, на кладбищі у Відні, 6 жовтня ВІР. о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Вічна йому Пам'ять!

ВІСТІ З АВСТРІЇ

Народили пластового батька, проф. д-ра Олександра Тисовського. — 9-го серпня 1964 р. минуло заслуженому громадянському діячеві, пластовому батькові проф. д-рові О. Тисовському 78 років життя. В той день представники української громади передали Юліятові вдома найвищий побажання, після чого відбулося прийняття, в якому крім рідні Юліятові, його дружини Грини і сина д-ра Юрія взяли участь представники різних товариств і організацій Відня.

Д-рові Михайлові Киріяці 70 років. — Відомий у Відні громадський діяч д-р Михайло Киріяца, родом з Наддніпрянщини, закінчив 13 вересня 1964 р. 70 років і в цей день одержав багато привітів від знайомих і українських організацій. Юліятові бажаємо всього найкращого і багатьох літ та доброго здоров'я. Сотник д-р Киріяца, це ад'ютант ген. Грекова.

90-річчя сотника Мик. Косака — 16 серпня 1964 р. сотник УГА Микола Кошак закінчив 90 років свого трудобитого життя. Юліяца, це 6-й член Відділу Брацтва св. Варвари у Відні, потім контрольної Комісії, як теж член різних українських організацій Відня, як СУА, УМХС, УЦДЮА. Юліяца походить з Галичини з Косова та весь майже час проживав у Відні, де відбував військову службу після матурі і так залишився тут. Під час Визвольних Змагань був в нашій армії і боровся проти ворогів України.

Юліяца вітається великою пошаною і повагою серед віденців та по можливості відвідує всі українські імпрези. Бажаємо йому всього доброго і багатьох літ.

Наша Служба Божа в церкві Міноритів у Відні. — В дні 4 жовтня 1964 влатинській церкві Міноритів у 1-й окрузі Відня парох церкви св. Варвари, о. д-р Бенедикт Сютик ЧСВВ, відправив співану Службу Богу в нашій обряді для латинників. Діякував Пр. о. Тарас Прокопів ЧСВВ.

Співав гарно наш мішаний церковний хор під керівництвом проф. Андрія Гнатини. Солістами були Христія Любченко (альт), Гіор Гнатини (тенор, син композитора), Василь Яковий (тенор) і Липовий (контрабас). Церква простора, була виповнена по береги і латинники з цікавістю стежили за нашим Богослуженням. Видно було, що наш прегарний обряд, наші ризи, гарний спів священиків і хору робили на них глибоке враження і робили актифікацію пропаганду за з'єднанням всіх християн, щоб усі були одно, один пастир і одно стадо.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ
Проф. О. Станіславський
8 вересня 1964 р. помер у Відні громадський діяч, професор Остат Станіславський, родом з Галичини, з Луб'янки під Львовом. Народився 22 лютого 1884 у священницькій сім'ї. Гімназію покінчив у Тернополі, а вищі студії філософії у Львівському університеті. Був за Австрій офіцером і перебував на фронті всю війну від 1914 до 1918 року. У 1918-1920 рр. був на службі УНР. Працював учителем гімназії був у складі дипломатичної місії УНР, а потім 10 років кореспондентом Європейського Конгресу Національностей та увесь час жив у Австрії, у Відні. В 1945 році був арештований більшовицькими і перебував 10 років у совєтських таборях у ССРР. Повернувшись в 1955 р. як австрійський громадянин. У 1945 р. померла його дружина у Відні. Покійний осиротів дочку і сина Олександра, диял. інженера. Поховав його на віденському центральному кладовищі парох Відня ВІР. о. Хай Бенедикт Сютик ЧСВВ. Хай гостинна австрійська земля буде йому легкою!

Д-р Омелян Білковський

1-го жовтня 1964 р. помер після важкої недуги нирок, на 63 р. життя, емеритований радник австрійських залізниць, д-р прав Омелян Білковський, родом з Галичини. Осиротив жінку Марію і дочку Ольгу в Канаді. Похована Покійного на Гішгінгу, на кладбищі у Відні, 6 жовтня ВІР. о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Вічна йому Пам'ять!

Д-р Омелян Білковський

1-го жовтня 1964 р. помер після важкої недуги нирок, на 63 р. життя, емеритований радник австрійських залізниць, д-р прав Омелян Білковський, родом з Галичини. Осиротив жінку Марію і дочку Ольгу в Канаді. Похована Покійного на Гішгінгу, на кладбищі у Відні, 6 жовтня ВІР. о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Вічна йому Пам'ять!

Д-р Омелян Білковський

Д-р Омелян Білковський

ПРЕСОВИЙ ФОНД «СВОБОДИ» І П ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВІП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд «Свободи» та її видав: англомовного, «Українського Тижневика» і дитячого журналу «Веселка», і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК Ч. 4.

Д-р Р. Сосенко, Джаліст	\$5.00	Р. Кисель, Рочестер	2.00
В. Доточний, де Веліст	5.00	А. Кухар, Асторія	2.00
І. Засенко, Глен Бері	5.00	Д. Олександр, Ерлсбург	1.00
О. Годиак, Сентер Лайн	4.00	Н. Гедзін, Лорейн	1.00
О. Мазуренко, Бетедзем	4.00	Е. Піндиковскі, Скарборо	1.00
М. Садорський, Ст. Люб	3.00	Т. Семаківський, Ашан	1.00
С. Мазурнік, Дітройт	3.00	Н. Галін, Клівленд	1.00
Г. Семчунік, Гартфорд	3.00	М. Мороз, Нью-Йорк	1.00
С. Задорський, Астон	3.00	М. Мельничук, Клівленд	1.00
С. Гельмер, Дітройт	3.00	М. Шини, Клівленд	1.00
В. Ясінський, Амбрідж	3.00	Г. Фаден, Титусвіл	1.00
І. В. Дробітун, Берг-ан-Гейл	3.00	Н. Солоний, Дітройт	1.00
В. Білий, Массачусетс	3.00	Д. Сонік, Кеїтерпері	1.00
В. П. Душницький, Клівленд	3.00	А. Кушнір, Ваддок	1.00
І. Стефанюк, Клівленд	3.00	Г. Лозик, Мекікпорт	1.00
А. Гуляк, Нью-Йорк	3.00	І. Гатала, Вайлентон	1.00
М. Романішин, Мейфілд	3.00	І. Патулик, Джерсі Сіті	1.00
П. Копрацький, Дітройт	3.00	М. Романенко, Седл Брук	1.00
Ф. Сладський, Люблін	3.00	С. Малицький, Корона	1.00
Д. Петрович, Сан-Франциско	3.00	І. Молдовський, Ірвінгтон	1.00
Проф. О. Янгич, Пітсбург	3.00	В. Манди, Берлін	1.00
П. Калачик, Вруклін	3.00	І. Новосіло, Вільямс	1.00
Д-р В. Гадзак, Сент-Пол	3.00	А. Гарин, Вест-Гемстед	1.00
О. Максименко, Еллісбург	3.00	М. Баранський, Парк Рідж	1.00
І. Васильович, Іст-Ст. Люб	2.00	І. Віженський, Клівленд	1.00
І. Валіцький, Монтреаль	2.00	В. Самчук, Гайл Парк	1.00
І. Галчак, Форт-Тейл	2.00	П. Серб, Вайлентон	1.00
І. Коршунський, Піро-Парк	2.00	М. Уск, Мекікпорт	1.00
Т. Пастушак, Сент-Пол	2.00	Г. Кісель, Парма	1.00
І. Овсєнкіч, Олдіфорт	2.00	Т. Тимішський, Ютика	1.00
Д. Хрущак, Сент-Гадзак	2.00	М. Козулькевич, Мілфорд	1.00
І. Копмал, Пареллані	2.00	Т. Касяк, Нью-Йорк	1.00
І. Давид, Вруклін	2.00	О. Левинський, Зенсвіл	1.00
Т. Гельмський, Емблер	2.00	В. Дмитрів, Вест-Ашлі	1.00
Д-р В. Копчак, Вруклін	2.00	А. Нагірний, Сайдсайд	1.00
І. Гудяк, Джерсі Сіті	2.00	Н. Потапков, Герітен	1.00
І. Поляга, Акрон	2.00	С. Галицький, Елізабет	1.00
І. Демчук, Форест-Плейс	2.00	С. Грозов, Нейтсбург	1.00
Е. Захарчук, Струдсбург	2.00	Л. Кунік, Альтуа	1.00
Г. Мельник, Нью-Йорк	2.00	М. Куданович, Дітройт	1.00
М. Білий, Філа	2.00	С. Сітка, Джерсі Сіті	1.00
І. Костюк, Філадельфія	2.00	І. Микитин, Пінако	1.00
Д. Кешір, Нью-Йорк	2.00	М. Мейла, Нью-Брайтан	1.00
В. Редітер, Ірвінгтон	2.00	М. Настушук, Стенфорд	1.00
		Н. Микитин, Асторія	1.00
		В. Хміль, С. Плейфілд	1.00

71-ЛІТНІЙ РОСІЙСЬКИЙ МАЛЯР БОРИС ПОГАНЗОН, який понав був в неласку в грудні 1962 року, коли Хрущов обурився на новаторські експерименти в малярстві, а Поганзон борючись правот мистців до шукань нових шляхів, — став знову головою, чи пак першим секретарем совєтської спілки образотворчих мистців. Його вибір уважають за доказ існування серед підсудовських мистців сильного спротиву партійній цензорам, які вимагають «соцреалізму» в літературі й малярстві, як ніби єдиного правильного речинка «партійної лінії» в духовній офері.

Заходом Українських Комбатантських Організацій м. Нью-Йорк й колиці:
ОБВУА, ДИВІЗІОНІКІВ, УПА
— відбудеться
ЮВІДЕННІ ВЕТЕРІНЦІ «ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ»
(присвячені 50-літньому Ювілею УСС) в НЬЮАРКУ — ІРВІНГТОНІ
дня 27-го лютого 1965 р.
в залі
"MOOSE CLUB" — 43 Washington Ave., Irvington, N. J.
Грас: Оркестра Богдана ГІРЯКА в повному складі!
Добрий і різномодний буфет і заряд ШІПанових Панів!
Початок в 8-й год. веч. Ветур: 3.00 дол.
Резервувати столики в «ДНПРІ» — 688 Сентфорд Авеню, тел. 373-8783. Паркування на поблизу паркових площ.
КОМІТЕТ

Д-р Володимир УРУСЬКИЙ
319 East 6th Street New York City
КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА
від 10-ої ранку до 4-ої по пол.
(за домовтінням)
в середу — закрито

ЦІННИЙ ДАРУНОК
ПЕРЕДПЛАТА
„СВОБОДИ“
ДЛЯ ВАШИХ
РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ чи ЗНАЮМИХ
Річна передплата тільки \$12.00
Замовлення залучуючи чек або моні ордер слати
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. 07303

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА“
1 ліч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, роздуми, подяки) — \$2.00
1 ліч через одну шпальту за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, балки, про-даж домі і т. п.) — \$3.00
1 ліч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії) — \$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за ліч за кожного рода оголошення — \$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту — \$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти — \$4.50
Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які довіряють за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть нарізані попередні рахунки.

ДИМ СТУДІЙ У ФІЛАДЕЛЬФІ
2322 Poplar Street, Philadelphia, Pa.
ВИСТАВА ОБРАЗІВ (олії 1956-1964) ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
Відкрита щодня 7-9 год. веч., в суботі й неділі 12-6 год. веч. — до 24 лютого включно

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
— відкриває —
посмертну виставку малярських праць МИКОЛИ КРИЧЕВСЬКОГО
в неділю, 24 січня 1965 р. о год. 1-йй по пол.
в залах ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛУБУ — 149 2-га Ave.
Виставка буде відкрита: 24 січня — від 1-ої до 8-ої веч., в п'ятницю — 28 січня й 5 лютого, від 6-ої до 8-ої вечора, в суботі — 30 січня й 6 лютого, в неділі — 31 січня й 7 лютого — від 12-ої до 8-ої веч.
ГОЛОВНА УПРАВА ОМУА

Увага! Шикаго і околиця! Увага!
Неділя, 24 січня 1965 р. Година 3-тя по пол.
АВДИТОРІЯ ШКОЛИ ШОПЕНА (Райс і Вестерн)
— відбудеться —
СВЯТО САМОСТІЙНОСТІ І СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ
Головний промовець — д-р **МАТВІЙ СТАХІВ**
член Екзекутиву УГКА, історик Визвольних Змагань
В МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ: ІЯ І ЛЮБЕ МАШОКІ, опер. солісти. Рецитатія **РОМА ТУРЯНСЬКА**. Мішаний Хор „СУРМА“ — дириг. проф. **ІВАН ТРУХЛІЙ**.
Проклямації „Дня Незалежності України“ мейора Шикаго і гвернорна Стейту Ілліной.
Тогож дня відбудуться ЦЕРКОВНІ ВІДПРАВИ в НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ в наших Церквах.
Ліга Амер. Укр. Походження Об'єднання Укр. Амер. Гром. Орг.
в Шикаго, Ілліной

УВАГА ЛЕЩЕТАРІ! Свійкий свіжок на Союзівці!
Найкраща нагода ДЛЯ ЛЕЩЕТАРІВ!
НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ЗИМОЮ!
СОЮЗІВКА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК
Гарні, вигідні, огрівані кімнати. — Знаменита кухня. — Чудова гірська природа. — Спортові і розвагові угодження.
ЛЕЩЕТАРСЬКІ З'ЇЗДИ НА СОЮЗІВЦІ
з вїтягом на Союзівці та близько два лещетарські центри Каталія в Елленвілі і Мінеасві, Кергонксон.
На СОЮЗІВЦІ чудові з'їзди для ПОЧАТКУЮЧИХ лещетарів.
Безплатно вїтяг ливною до гори. Також гарні місця для сакнування. Тільки 15 хвилин від Союзівці — на Мінеасві. З'їзди для завансованих — 1500 т Ваг та 500 т Ваг Також нічні з'їзди при електр. освітленні — роблення штучного снігу.
Спеціальна знижка для гостей

МИКОЛА ЛІВІЦЬКИЙ

Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради.ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ(Зміст доповіді, виголошеної в різних осередках
Америки і Канади восени 1964 р.)
(3)

Таким чином, є підстави припускати, що не Захід, створюючи далі політику мирної коєкзистенції, впливає на Советський Союз в напрямку "лібералізації" пануючого в ньому режиму, а навпаки — Москва, переборюючи і переборюючи (якщо вона на це в стані) свої внутрішні труднощі та створюючи тактику т. зв. мирного проникання (інфільтрації) комунізму в країни демократичного світу, розхитав відпорну силу Заходу. З цього виходить, що з погляду інтересів Заходу належить відкинути політику мирної коєкзистенції.

3. Політика мирної коєкзистенції з погляду інтересів України.

Чи може деяке "пробиття" т. зв. залізної заслони та культурний обмін між народами в рамках Союзу впливати на політичну ситуацію в Україні? Звичайно, коли наслідком авторитарної через політику коєкзистенції ситуації йдуть деякі можливості контактів з колами культурної діяльності в підсвідомості України, можливість хоч у якійсь мірі впливати на сучасну дійсність в Україні, то такі можливості можна чи навіть треба використати. Взагалі, в усіх обставинах треба шукати хоч якіхось моментів, які можна було б, тим чи іншим способом, використати для української національної справи.

Але — чи це значить, що політика коєкзистенції є для нас "квітання", що належить навіть її сприйняти? Відповідь, на мою думку, може бути тільки негативна, бо така політика створює для нас справді тільки мінімальні можливості.

У відносинах між Заходом і Сходом політику мирної коєкзистенції використовувати безумовно для себе Москва, бо вона ємис, "проникати" до країн вільного світу, але сама, шляхом різних заборон, перешкод і навіть терору, не дозволяє впливати Заходу по той бік залізної заслонки. Щодо нас, українців, то ми перебуваємо у ще далеко труднішому становищі.

Чи можуть нас, вільних українців, допустити в Україну в якійсь національній ідеї? Наприклад, нашу літературу, нашу пресу, наше мистецтво, нашу науку, просякнуту нашим національним, а тим більше національно-визвольним, національно-державним наставленням? Безумовно — ні! Або — чи допустять туди окремих українців звідси — як туристів, а тим більше таких, які захотіли б залишитися там на довгий час або на постійно — з їх національно-державним і демократичним світоглядом? Очевидно, туди допустять тільки тих, які повністю сприймуть комуністичний режим советської окупації і стануть до нього лояльними. А цим ми хіба для нашої національної справи жадної користі не принесемо!

Навмисно небезпечні і негативні моменти від політики коєкзистенції для української національно-визвольної справи — дуже великі. Насамперед ця політика вилучає в себе, логічно, підтвердження територіальної цілісності Советського Союзу. Це до тієї лінії мали б мати всі українці заяви в Америці, щоб Україна і інші неросійські країни Советського Союзу являлись собою "традиційні частини Росії". Для нас це ризикозно, з засудженням на вічне уярмлення.

При наявності політики коєкзистенції може бути допущено найбільше доброзичливе критика з боку Заходу у відношенні до всього того, що діється в Советському Союзі. В таких обставинах можна припустити, що західний світ заховався б пасивно, якби в Україні відбулася нова хвиля терору. Ми знаємо, що Захід мовчав під час страшного голоду в Україні в 1933 році або під час "жовтневих". А тоді ж це не було "мирного співіснування"! Тим більше він мовчав би в добу розквіту політики коєкзистенції. Якщо ж при допомозі політики коєкзистенції Москва переборє свої внутрішні труднощі, то це матиме наслідком не тільки посилення советської агресії супроти західного світу, але передусім посилення нагати на український і інші поневолені неросійські народи.

Політика коєкзистенції Заходу у відношенні до Советського Союзу, щоб мовти, як дехто сподівається, досягти лібералізації советського режиму та політешень для поневолених народів — розрахована на довгий час, на десятки років. Може Захід думає (на мій погляд, помилково), що в нього є для цього час. Але ми, українці, цього часу не маємо. Бо для нас кожний рік перебування України під советсько-російським окупаційним режимом означає колосальні національні втрати. В умовах того, що діється тепер в Україні, з загрозой, що ми на не обмежений час втрачимо можливість національно-державного визволення. Ситуація, яка винорється наслідком політики коєкзистенції, викликає почуття безнадійності і серед українського народу на Батьківщині: спускається на дно і йде на утрату з ворогом ціною зречення національно-державних українських постулатів.

Якби ми керували лише нашими національними почуттями, то, очевидно, кожний з нас, не вагаючись, сказав би: з режимом, який поносить вину за голод, за розкуркулення, за масові депортації на Сибір, за жахливий терор, за мільйони українських жертв і який означає для України колосальний гніт в путях російсько-советського імперіалізму — з таким режимом немає і не може бути для нас, українців, ніякого "мирного співіснування". Та в політиці не можна керуватися почуттями. Отже, з досить аргументів, щоб да підставу холодної розрахунку і політичної доцільності відкинути політику мирної коєкзистенції як шкідливу і надзвичайно небезпечну, з погляду українських національних інтересів.

4. Сучасна дійсність в Україні

Яка тепер дійсність в Україні, в якому стані перебуває український народ, чи там є якісь зміни? На ці теми від кількох уже років відбуваються серед українців у вільному світі подекуди пристрасні дискусії, які часом доходять навіть до, на мій погляд, зовсім непотрібних взаємних обвинувачень.

Багато говориться і говориться про т. зв. "відлигу" після смерті Сталіна. Шість-сім років тому я також стверджував, що в Советському Союзі сталися і далі стаються деякі зміни. Тоді мені поставлено навіть закид, що я не орієнтований в ситуації, яка панує в Советському Союзі. Проте, я й тепер не вагаюся підтвердити те саме.

В Советському Союзі якщо не цілком зникли контакти, то в кожному разі число їх значно зменшилося. Там до деякої міри таки покращав життєвий, матеріальний рівень населення. Там немає тепер такого несамолюбного терору, людей не арештують за кожну дрібницю, як раніше, зникли оті ляхоівні "чорні ворони". Свого часу мали місце навіть деякі концесії чи політеші в національній діяльності. В цих умовах дехто мав навіть можливість — правда, боязко і нерішучо — виступати в обороні прав України, як, наприклад, виступи покійного нині Максима Рильського в обороні української мови в шкільних класах.

Нам немає чого залопанувати очі на ці зміни, ми мусимо про них знати, щоб мовти в цих нових, дею змінених обставинах далі планувати нашу визвольну політику й акцію.

Але — чи це значить, що загальне становище в Україні стало кращим? Що режим став кращим? Що можна мати надії на його дальше покращання? Ні і ні!

З'ясуємо собі насамперед, чому сталися зазначені зміни в Советському Союзі? Не тому, що режим став кращим, не тому, що відбулися якісь глибші ідеологічні зміни серед правлячої верхівки в Москві, а тому, що цей режим став слабшим. Хрущов у певному моменті зорієнтувався, що методика Сталіна не може втримати ані режиму, ані імперії. Отже, Хрущов був, може, спритнішим і хитрішим за багатьох своїх співпартійців, але ні він, ні режим не став кращим.

В НІСВІ ВІДБУВСЯ СУД НАД
СПРИЧИННИКОМ ПОЖЕЖИ В БІБЛІОТЕЦІ
АКАДЕМІЇ НАУК УССР

(Закінчення зі стор. 1-6)

в тому уникати та рідкісні книжки й архівні фонди. Серед них треба назвати зокрема архів Бориса Грінченка, архів "Київської Старини", архів Центральної Ради, окремі збірки українців, які до початку 1930-их років збиралися в бібліотеці. Величезні шкоди завдано також картотеці. Знищених томів понад 600 тисяч.

Хоч на процесі це замовчували, але з відомо: таке масове знищення виключно українців в бібліотеці стало можливе тому, що сама пожежа була детально запланована і підготовлена. На полицях з книжками були раніше розміщені коробки з горючим матеріалом, який поступово вибухав, і це страшно утруднювало можливість локалізувати чи спити пожежу. До того ж довгий час погані пожежники гідранти, і сама пожежна сторожа не поспішала. Усе вказувало на злочинно продуманий план знищення документів найновішої історії українського народу. Що

саме про такий злочин тут йшло, видно також з того, що інші частини бібліотеки не постраждали в пожежі та що ті коробки були розставлені якраз у загрозованих українською діяльністю. До речі великі російські бібліотеки СССР забезпечені проти пожежі спеціальними апаратами, що викривляють небезпеку підпалу чи пожежі взагалі, та модерні засоби для гашення вогню. Нічого такого не було в найбільшій бібліотеці України.

Погружальське засудження на десять років у'з'явлення, але нікому не відомо, чи він відбувся цю кару, чи він на волі. Якщо йде про советську пресу, то асперет першим об'явленням про те, що будуть опубліковані результати слідства, нічого в цій справі досі не надруковано. Замовчано також самий процес.

Наприкінці повідомлення стверджується, що подібні пожежі були "згорілими" і що станіще ще в двох інших союзовських республіках в Середній Азії, з таким же шкідливим, як у Києві.

Черговий вечір Спілки Українських
Журналістів в ЛМКлюбі

В п'ятницю 22-го січня 1965 року з ініціати голови Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку Б. П. Ржепецького Спілка Українських Журналістів в Америці (СУЖА) улаштує черговий свій Вечір, присвячений частинно — з уваги на 47-мі роковини проголошення 4-го Універсалу, тій історичній події. Це вже 6-й з черги Вечір, улаштований членами Спілки українських Журналістів за останньої його Управи на території Літературно-Мистецького Клубу. Роковинам 4-го Універсалу будуть присвячені виступи п-і Олександри Животко, Мистерию відродження нації, Леоніда Полтави "Цикл віршів" і Івана Келіна "Музейна пам'ятка як актуальна платформа". З уваги на недавню смерть поета Володимира Сосюра — Вячеслав Даниленко відчитав критичну статтю про нього.

Вечір Спілки Українських Журналістів втілюється завдяки Музичній Школі ім. М. Лисенка. Класу скрипки і акордеону веде д-р. школи композитор О. Стратичук, класу фортепіано — проф. О. Омельський, класу бандури — П. Данилюк, диригент ансамблю Бандуристок. Виступили також Хор молодшого юнацтва, в супроводі оркестру, під диригуванням проф. О. Стратичука. Хор проспівав додатково декілька пісень на прохання присутніх. Перед початком концерту і після його закінчення до слухачів і учнів промовляв Г. Песірій, від імені Управи Осередку СУМА ім. ген. Чупринки проф. Олег Стратичук три роки тому. В концертний вечір відбувся при репертовний зал на 300 слухачів, взяли участь 32 учні Музичної Школи та хор дітей. Присутні не шкодували оплесків для юних виконавців, одним за талановите виконання, а початуючий молоді дітям за перші успіхи в освоєнні мистецтва гди на скрипці, фортепіано, бандурі та акордеоні. Виступали учні всіх

У Нью-Йорку відбувся концерт учнів
Музичної Школи ім. М. Лисенка

Нью-Йорк. — Минулої неділі 17 січня у великій залі Дому Організації Визвольного Фронту відбувся концерт учнів Музичної школи ім. Миколи Лисенка що її організував при Осередку СУМА ім. ген. Чупринки проф. Олег Стратичук три роки тому. В концертний вечір відбувся при репертовний зал на 300 слухачів, взяли участь 32 учні Музичної Школи та хор дітей. Присутні не шкодували оплесків для юних виконавців, одним за талановите виконання, а початуючий молоді дітям за перші успіхи в освоєнні мистецтва гди на скрипці, фортепіано, бандурі та акордеоні. Виступали учні всіх

Успішний Різдвяний концерт у школі
св. Юра

Нью-Йорк. — У парафіяльній школі св. Юра, під проводом Сестер ЧСВВ, відбувся тут у суботу 2 січня і в неділю 3 січня по полудні Різдвяний концерт, на якому Дитячий хор школи виконав низку колядок, учні декламували "Різдвяний спогад" І. Савицької і поставили, під керівництвом Івана Хоми, музичну сценку — казку "Дід Мороз" М. Шугаського. У цей святковий було чимало хореографічних точок, що їх добре виконали діти, під мистецьким керівництвом балерини Рони Приймів-Богачевської. Учителі Іван Близак старший підготував збірні деклямації дітей. При фортепіано були Ольга Хоми і Лодзя Пеліх. У заповнений дітьми й батьками великий прибраний зал школи св. Юра під час обох концертів панувало свято-радісний настрій та загальне задоволення і глядачів і виконавців.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

"ПЕРЕСТОРОГА: ПОСТІПНЕ КУРЕННЯ — ЦЕ РИЗК ВАШОГО ЗДОРОВ'Я" — такий напис має бути на кожній пащі цигарки згідно з вніскою голови Сенатської Торговельної Комісії сенатора — демократа із сфери Вашингтона Роррена Дж. Магнусона. За невиконання цієї перестороги мала б бути грошова кара до \$100,000. Сенаторка-демократка з Орегону Морін Б. Нюберг внесла дальшейдучий внесок, щоб Федеральна Торговельна Комісія регулювала всі реклами в справі курення цигарок.

РЕКОРДОВА ПРОДУКЦІЯ СТАЛІ БУЛА В ТИЖНІ, що закінчився 2-го січня, коли продукція сталі внісела була 2,620,000 тонн. Продукція сталі в попередньому тижні була найбільшою від тижня, що закінчився 27-го лютого 1960-го року, коли вона внісела 2,690,000 тонн. Треба згадати, що в тижні, який закінчився 9-го січня, випроудувало вже три мільйонів авто моделю 1965-го року.

Американка українського роду навчас
українських танців у Бразилії

Вай, Бразилія. — Тут відбувся великий міжнародний Фестиваль пісні й танцю, в якому взяли участь представники 10 країн. Фестиваль відбувся в рамках Другого міжнародного ярмарку в Вай, організованого Жіночим Клубом, для підтримання шпиталів та на Ялинку для вбогих. У відповідних "національних будинках" кіосках продавали сувеніри, а також народні страви кожної країни. Хоч українці не мали свого кіоска, проте виступили з танцями і виконали їх так, що зібрані найбільше оплесків понад 6,000 глядачів, а місцева телевізійна станція запросила їх на гостинні виступи. Танцювальна група складалася з бразильців та бразильок українського роду; українські танці розучила з ними американка українського походження п-і Грина Вілсон. В українських нарядках немов прокинулася кров предків, так завзято і з почуттям вони виконали "Катюшу", "Гопак" та ін. танці. Великий попит мали також українські народні страви, особливо голубці й борщі, що їх приготували наші кухарі за вказівками п-і З. Вінесевської. Місто Вай вважається столицею чи центром відомого бразильського танцю "самба", але український танець і тут переміг, — з радістю повідомляв тижневик "Праця" з 10 грудня м. р.

Успіхи нашої молоді

Віра Бура з Янгстауна, закінчила середню школу з відзначенням і була одною з перших учениць в класі. Народилася вона в Німеччині 28-го грудня 1946, і приїхала до Америки, як мала три роки.

Віра з дочкою Степана й Вагени з дому Липківської, і за успіхи в студіях дістала стипендію, п'ять тисяч доларів від Університету Колорадо в Денвері. Той стипендію вона не прийняла, бо було це задалеко, і тоді дали їй стипендію в Огайському Університеті в Ітеці, Огайо.

В школі адаптувалася Віра українським виставкам і належала до "Анон Нешенал Сосети". Була вона також активною в українській католицькій церкві, де належала

Софія Гітва

Відзначення 20-ліття журналу "Наше Життя"

У 1964 р. минуло 20 літ від часу появи 1-го числа місячника "Наше Життя", спочатку — у формі газетки, а від 1960 р. — у формі журналу. Ту річницю відзначала фільм-вистава округи СУА 25. вересня 1964 р. культурною імпрезою. У програмі ввечора були: Доповідь редакторки журналу Лідії Бурчаківської "20 літ 'Нашого Життя'", записи й дискусія, презентація членів редакційної колегії та мистецьке читання гуморесок "Редакційні листування" Оксани Керч і "Президентські вибори" Наті. Вечір відкрива Вероніка Цегельська, голова Окружної Ради, пофорисавши до президії пані: Олену Лотоцьку, Лідію Бурчаківську, Марію Юркевич, Анну Бойко, і передав провід ввечора Ірвін Пеленський.

В доповіді ред. Лідії Бурчаківської розповіла про 20-літню історію жіночого журналу.

Ред. М. Вайда, вітаючи "Наше Життя" від Асоціації Української Католицької Преси, ствердила, що його організація визнала "Наше Життя" за найкраще редговний український журнал у вільному світі. Виступали ще д-р В. Пушкар, Степан Микитка, ред. Марія Струтинська, яка між ін., підкреслила велике значення літературної частини "Нашого Життя", висукування молодих талантів та встановлення літературної нагороди СУЖО, уфундованої Марусею Бек. У дискусії відзначено велику вагу дитячої сторінки, що її уміло веде Марія Юркевич.

Потім їм. Стефанія Пушкар представила присутніх членів Редакційної Колегії, а Вероніка Цегельська привітала Олену Лотоцьку, Лідію Бурчаківську та Марію Юркевич китицями квітів.

З черги артистка Клавдія

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

ТАРЗАН, ч. 5373. Тубільць-во ювний!

Збори Відділів
Українського
Народного
СоюзуСУБОТА,
23-го СІЧНЯ 1965 р.

НЬО-Йорк, Н. Й. Річні збори збори Б-ва "Дністер" — 381 Відд. о год. 7:30 веч. у власній доміції, 119 Ave. "A", П'ятого наряд: річний фінанс. звіт та звіти Відділових урядовців. — В. Вишванія, предс., М. Елія, секр.

НЕДІЛЯ,
24-го СІЧНЯ 1965 р.

БЮФ-АЛО, Н. Й. Річні збори 299-го Відд. в год. 2:30 по полуд., в готелі Republic, 260 Michigan Ave. На зборах буде вибрано членство в Відділу. — І. Керницький, гол., Т. Шумілович, секр.

П'ЯТНИЦЯ,
29-го СІЧНЯ 1965 р.

НЬО-Йорк, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва "Культура" — 457 Відд. в 7-й год. веч. в залі Літературно-Мистецького Клубу, 149 2-га еве. До активної участі в зборах запрошуються членство в Відділу. — І. Керницький, гол., Т. Шумілович, секр.

НЕДІЛЯ,
31-го СІЧНЯ 1965 р.

НЬО-Йорк, Н. Й. Річні збори Т-ва "Жидича" — 393 Відд. в год. 2-й по пол., в УНДомі, 140 2-га Есено. На порядку дня: звіт Управи і Контр. Ком. і вибір нові управи на 1965 р. По зборах буде прийняття. Проситись членство взяти участь в зборах. — В. Гордишніський, гол., С. Валанда, касир, П. Серафін, рек. секр., П. П. Бойко, фін. секр., В. Вербоєвський, голова Контр. Комісії.

ТІМІНС, Огай. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького — 456 Відд. в год. 4-й по пол., в Домі Укр. Нації. Об'єднання під ч. 50 Елм Північ. Присутність членів обов'язкова. Родичі, які мають дітей, але не мають обмеження, проситись прийти та забезпечити своїх дітей в УНС. — М. Михальчин, гол., В. Воркевич, секр.

НЕДІЛЯ,
7-го ЛЮТОГО 1965 р.

ГЕНТРЕМ, Мінн. Надзвичайні збори Т-ва ім. М. Шапкевича — 94 Відд. в год. 2-й по пол. в приміщенні Укр. Демокр. Клубу, 2376 Грінліг вул. На збори повинні прийти ті члени, що платять вкладки на запомогу хворим. Нова Управа просить прийти та поправити деякі точки в статуті. — М. Воркевич, секр.

НЕДІЛЯ,
14-го ЛЮТОГО 1965 р.

КІЛІВЛЕНД, Огайо. На річних зборах Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд. вибрало нову Управу в такому складі: В. Брездун, предс., М. Кузік, заст., В. Владича, фін. секр., П. Данілевич, заст., Е. Макарик, кас., П. Голочай, заст., І. Кореневич, рек. секр., М. Сентий, заст. П. Недокук, П. Красно і М. Сентий — Контрольна Комісія. Місячні збори відбуватимуться кожної 2-ої неділі в місяці. Наступні збори відбуваються 14-го лютого 1965 р. в УНДомі, 3161 Е. 93rd St. — Управа.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Б-во св. І. Христителя — 270 Відд. 3-го січня ч. р. відбуло свої загальні збори на яких вибрало нову Управу на 1965 р. в такому складі: А. Шаран, предс., С. Островський, рек. секр., А. Малур, заст., М. Баран, фін. секретар і касир, С. Гріпа, заступник, Л. Зіман і С. Ставільнянин, догл. хворих, Гр. Салон, В. Карія і П. Лахочайський, Контр. Комісія. По зборах на прийняття збору 30 дол. і розділено — на ЗАУДК \$15.00, на Північів \$15.00, — С. Островський, секр.

Історичне отовдвання

У ГОСТЯХ ДОБРЕ,
ДОМА ЛІПШЕ

Ціна — 85 ¢

"В ОВОДА"

81-83 Grand Street

JERSEY CITY, N. J. 07308

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похороном в

BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура.

Модерна напильня до ужитку

ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

STANKA Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Українські кошти на платінках.
5 великих платівок за 20.00 дол.
разом з коштом пересилки до
кожної країни!

Pione

Українське Васильєво Віро

Roman Parcel Service

141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — аспієс —
НАДАЛИ ПАКЕТИ З ОЛГОМ —
І ХАРЧЕВІ. Річний аспієс, холо-
дильники, телевізори, машини
до праця і шиття і т. д.

Урадові годин: від 8:30-7 веч.
Субота до 6-01 веч., в неділі
від 10-3 по пол.

Tel.: TA 3-8487

ПЕЧАТНИ

в різних мовах, друкуванням
і писаними чернилами
з ЕМБЛЕМАМИ
виробляє

ROMAN IWANYUKY

2888 Wilkinson Avenue

Bronx 61, N. Y.

ПЕЧАТКА на три лінії в
двох інчах з пересилкою 2
дол. Вислано поштою.

ALBERT MAIER, INC.

PORK STORE

В найбільшій гатуку
вперевина і ковбаси.

ГУРТОВО І ДЕТАЛІЧНО.

1827 Washington Avenue

Brooklyn 57, N. Y.

Телефон 8-8193

Розшуки

Домбровський, Василь Т. по-
шукує за сином, який виїхав з
України 1941 року; АНТОПІЙ
ПОМОРСЬКИЙ, родж. 1921.
С. Заливський, Латвійський
р-н. Кам'янець Подільський.
Хто знає би про його долю, або
аби нас, прошу писати:

Olga Yarmolenko

20 Arthur St., New Haven, Conn.

Загрозичий часписи прона
про передрук.Не ігноруйте
цих болів

Запалення нервів в різних ча-
стинах тіла спричинюють того
рода сильний докучливий біль,
що мусить одержати полегшу,
бо біль доводять нас до неспри-
тливості. Це біль, що є в ста-
вах і м'язах, рух, рамен, шиї,
плечей і ніг. Не забудьте цього!
Цей дуже важкий одержати
навіть тимчасову полегшу і не
можливо, стосуючи ліки звані
MAYDO. Це з успіхом випробу-
вана формула, вислід якої є
настільки захоплю